

správne, pojali do svojej zbierky aj patričné predpisy trestného práva hmotného, trestného poriadku súdneho, policajného trestného poriadku, policajného jednaciego poriadku, pravidiel policajného trestného stopovania, úpravu evidencie, vyúčtovania a manipulovania s peniazmi plynúcimi z peňažných trestov, vymeraných administratívnymi vrchnosťami za priestupky, ďalej z titulu trôv pokračovania, odškodného, poriadkových pokút atď. K jednotlivým ustanoveniam sú pripojené pre praktikov veľmi cenné vzorky (formuláre) rôznych podaní, žiadostí, rozhodnutí, zápisníc, evidenčných záznamov atď. Prehľad po celej, rozsiahlej materii umožňuje podrobný systematický a abecedný obsah, vlastne register. Nárok na vedeckú cenu si táto príručka, vydaná hlavne k uľahčeniu práce praktikov, nečiní. Svojmu účelu však plne vyhovuje a preto ju možno vrele odporúčať.

— pp —

JUC. KAROL REBRO: *Dissens v kauze pri tradícii*. (Práce zo seminára práva rímskeho č. 2, Bratislava 1934.) — Heyrovský vo svojich Dejinách a systéme, tomto dosiaľ neprekonanom sprievodcovi prvých krokov všetkých tých, kto u nás začínajú študovať rímske právo, uvádza na str. 226, v kapitole o tradícii: »zda prevádí se vlastnictví tradicí, i když jest mezi převodcem a nabyvatelem nedorozumění v příčině kausy tradiční, bylo sporno« a pripojuje dva slávne kontroverzné texty k tejto otázke sa vzťahujúce — Julianov D 41, 36, ktorý prehlasuje, že dissensus v kauze neprekáža účinkom tradície a Ulpianov D 12, 1, 18 vyslovujúci názor opačný — poznamenávajúc k obidvom fragmentom, že »dosah, ba sama existence sporu není mimo vši pochybnost, ježto oba texty jsou asi interpolovány«. Takéto miesta v učebnici majú v sebe niečo priťažlivého, čo budí zvedavosť a snahu, preniknúť hlbšie do nadhodeného problému, ktorého výsledkom bývajú často veľmi zdarilé práce, v tichej pýche predčítané na seminárnych svičeniach.

Po krátkom objasnení pojmov tradície, kauzy v objektívnom a subjektívnom smysle a postavení týchto v modernom zákondárstve, načrtáva autor historický vývoj doktrín o povahe tradície, rozdelujúc tieto na učenie čiste abstraktné (Savigny), modifikované abstraktné (Schulz, Budil), čiste kauzálne (Lenel, Pernice, Bonfante a j.) a modifikované kauzálne (Heyrovský, Boháček), zkúma vliv zaplattenia kúpnej ceny na účinnosť tradície, vykladá o podstate a funkcii odstupnej listiny katagrafé pri prevozu nemovitostí na východe (pôvodne obdoba dnešnej inštitúcie intabulovania, neskôr čosi ako notárska listina) a tejto pričíta zatlačenie klasickej hmotnej tradície skriptúrnym aktom.

Po tomto úvode venuje pozornosť vlastnému problému: bol dissens v kauze pri tradícii dôvodom, aby nenastaly translačné účinky tradície alebo bolo nedorozumenie medzi stranami ohľadom kauzy irrelevantné, čili: bola tradícia v klasickej práve jednaním kauzálnym alebo abstraktným? Ktorý z hore citovaných textov je interpolovaný, Ulpianus a či Julianus? Bola snáď povaha tradície sporná už v dobe klasickej a kompilátori túto kontroverziu nezbadali a prevzali ju nedopatrením do kodifikácie? Aké konštrukcie a hypotézy vyslovila novodobá romanistika v tejto veci?

Zpôsob, akým odpovedá autor na tieto otázky a na podklade kritiky nesčetných pokusov o rozriešenie antinomie medzi oboma fragmentami samostatne rekonštruuje obsah pôvodného textu Julianovho a dochádza k záveru, dľa ktorého bola tradícia právnym jednaním kauzálnym v dobe klasickej a abstraktným u byzantských právnikov, zasluhuje si najväčšieho obdivu a uznania. Hodnotnú prácu Rebrovu víťame aj ako prvú romanistickú štúdiu slovenskú.

Dr. Nora Budínová.

BIBLIOGRAFIE SOCIALISMU. Soupis knih i revuálních, časopiseckých a novinářských článků za rok 1933. Svazek II. Prací Výzk. ústavu děln. při Děln. akademii red. Václav Běhounek. S předml. prof. V. Pa-